

สรุปมติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ในการประชุมครั้งที่ 2/2567
เมื่อวันพุธที่ 7 กุมภาพันธ์ 2567 เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุม 521 สศช.

วาระที่	เรื่อง	มติสภาฯ	หมายเหตุ
5.1	(ร่าง) แผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมไทย ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)	เห็นชอบในหลักการ แผนพัฒนางานสวัสดิการสังคมไทย ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบูรณาการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมกันดำเนินการจัดสวัสดิการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ 1. การปรับโครงสร้างและการเชื่อมโยงระบบสวัสดิการทั้งระบบที่นำไปสู่ความครอบคลุม ความเพียงพอ และความยั่งยืน โดย 1.1 พิจารณาความซ้ำซ้อนของการได้รับสวัสดิการ และกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิได้รับสวัสดิการให้ชัดเจน บนฐานของการพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ให้สามารถติดตามการได้รับสวัสดิการสังคมในระดับบุคคล อาทิ การยกระดับแพลตฟอร์ม TP Map ให้สามารถจัดเก็บและติดตามข้อมูลการได้รับสวัสดิการของแต่ละคนได้ 1.2 พิจารณาอัตราเงินอุดหนุนหรือเงินช่วยเหลือ และเบี้ยต่าง ๆ ให้อยู่บนพื้นฐานของความเพียงพอในการดำรงชีพ ร่วมกับพิจารณาความคุ้มค่า ต้นทุน ผลประโยชน์ เสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความยั่งยืนทางการคลัง เพื่อไม่เป็นการงบประมาณในอนาคต บนฐานการศึกษาวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวเพิ่มเติม 1.3 วิเคราะห์และจำแนกสวัสดิการที่มาจากภาครัฐ และสวัสดิการที่มาจากการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ บนฐานการพัฒนาให้มีแพลตฟอร์มบูรณาการการดำเนินงานระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการดำเนินการจัดสวัสดิการร่วมกัน รวมถึงการจัดทำข้อมูลการไหลของงบประมาณ (budget flow) ด้านสวัสดิการจากทุกภาคส่วนที่ไปยังจุดต่าง ๆ เพื่อให้การวางแผนสนับสนุนให้ความช่วยเหลือจากทุกภาคส่วนเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น	

วาระที่	เรื่อง	มติสภาฯ	หมายเหตุ
		1.4 ทบทวนความซ้ำซ้อนและความคุ้มค่าของงบประมาณด้านสวัสดิการทั้งระบบ บนฐานการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของมาตรการต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์องค์ประกอบและแนวทางสำคัญต่าง ๆ ในรูปแบบของการบูรณาการระบบสวัสดิการทั้งระบบ ก่อนจะถ่ายระดับไปสู่การดำเนินงานของกระทรวงหลักและในระดับพื้นที่ ทั้งนี้ ควรกำหนดรูปแบบการทำงานที่จะบูรณาการประเด็นเชื่อมโยงต่าง ๆ ให้ชัดเจน 2. การวางแนวทางเพื่อรองรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลง โดยปรับเปลี่ยนวิธีคิดในการกำหนดแนวทาง โดยนำบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ได้วิเคราะห์ไว้บางส่วนแล้วมาแปลงเป็นรูปแบบการดำเนินงานใหม่ ๆ ที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะแนวทางรองรับโครงสร้างครอบครัวที่มีรูปแบบของครัวเรือนคนเดียวมากยิ่งขึ้น การแทนที่ของระบบอัตโนมัติต่องานและรายได้ของแรงงาน ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะส่งผลกระทบต่อรายได้แก่ประชากรโดยเฉพาะเกษตรกรไทย 3. การเสริมพลังเครือข่ายเพื่อนำไปสู่การสร้างสังคมสวัสดิการ (welfare society) ให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดย 3.1 เพิ่มบทบาทและพัฒนาความเข้มแข็งของวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise: SE) โดยปรับพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562 เพื่อให้การกำหนดนิยามมีความเหมาะสมและจูงใจให้เกิดการดำเนินการหรือสนับสนุน SE เพิ่มขึ้น รวมถึงยกระดับการทำงานของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (สวส.) ให้เป็นเชิงรุกมากขึ้น โดยเฉพาะการถอดบทเรียน SE ที่ประสบความสำเร็จและเพิ่มหรือขยายผลการดำเนินงาน รวมทั้งการหนุนเสริมและเพิ่มการทำงานกับเครือข่าย อาทิ สมาคม SE Thailand อีกทั้ง พัฒนากลไกเชื่อมระหว่าง SE และแหล่งเงินทุน CSR จากภาคเอกชน เพื่อให้ SE เป็นผู้ดำเนินการด้านสวัสดิการ ตลอดจนเปิดโอกาสการรับงานจัดบริการทางสังคมจากภาครัฐ โดยที่ภาครัฐปรับบทบาทให้เป็นผู้สนับสนุน (supporter/facilitator) มากกว่าผู้ดำเนินการเองให้มากขึ้น 3.2 การสนับสนุนภาคส่วนอื่น ๆ ในการร่วมจัดสวัสดิการ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) กองทุนสวัสดิการในระดับพื้นที่ต่าง ๆ กลไกในระดับอำเภอ และองค์กรหรือบุคลากรทางศาสนา	

วาระที่	เรื่อง	มติสภาฯ	หมายเหตุ
		รวมถึงเสริมสร้างบทบาทที่เลี้ยงชุมชน/อาสาสมัคร (สาธารณสุข) ในการเฝ้าระวัง ส่งต่อ และให้ความช่วยเหลือ โดยมีมาตรการทบทวนกฎระเบียบและกฎหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่ อบต. การพัฒนากลไกเพื่อเป็นสื่อกลางในการบริหารจัดการเงินบริจาคหรือ CSR ของภาคเอกชนให้ไปสู่การสร้างประโยชน์ทางสังคมให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น อีกทั้ง พิจารณาใช้รูปแบบการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคส่วนอื่น ๆ (partnership) หรือเครื่องมือใหม่ ๆ อาทิ social bonds, social impact partnership 3.3 ผนวกและปลูกฝังค่านิยมที่ดีในวงกว้าง ที่สามารถนำไปสู่การซึมซับและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม รวมถึงเพิ่มเติมระบบเครดิตเพื่อสังคม (social credit system) มาหนุนเสริมการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการ โดยนำระบบดังกล่าวมาใช้กับเรื่องพฤติกรรมคุณธรรม (moral behavior) ในระดับบุคคล โดยเฉพาะด้านความพอเพียง และระดับองค์กร 3.4 ปรับรูปแบบการทำงาน โดยเฉพาะปรับระบบการสนับสนุนบุคลากรหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ คนกลุ่มคนเปราะบาง ให้มีความคล่องตัว/ยืดหยุ่นในการทำงาน รวมถึงสนับสนุนงบประมาณอย่างเหมาะสม ที่จะทำให้การดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางมีความต่อเนื่องและเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง 4. การกำหนดจุดเน้นเพื่อนำไปเชื่อมโยงการทำงานกับแผนระดับที่ 3 อื่น ๆ เนื่องด้วยประเด็นสวัสดิการ มีแผนระดับที่ 3 อื่น ๆ รองรับอยู่จำนวนมาก ทั้งเรื่องการศึกษา การพัฒนาแรงงาน สาธารณสุข งานยุติธรรม ฯลฯ ดังนั้น แนวทางในแผนฉบับนี้ อาจมีจำเป็นต้องพัฒนาแนวทางที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการในทุกด้าน แต่ควรเน้นประเด็นที่ยังเป็นช่องว่างสำคัญที่ยังไม่มีแผนระดับที่ 3 รองรับที่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอเพื่อเติมเต็มช่องว่างในแต่ละช่วงวัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้แก่ 4.1 วัยเด็ก เพิ่มสวัสดิการในการส่งเสริม/เอื้อต่อการมีบุตร อาทิ การช่วยเหลือด้านค่าใช้จ่ายการเพิ่มวันลาในการเลี้ยงดูบุตร การให้บิดามีวันลาช่วยเลี้ยงดูบุตรได้ การพิจารณาปรับเพิ่มเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดอย่างเหมาะสม โดยมีการติดตามและปรับปรุงมาตรการบนหลักฐานเชิงประจักษ์ การให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุที่ต้องเลี้ยงดูเด็กที่ขาดความพร้อม	

วาระที่	เรื่อง	มติสภาฯ	หมายเหตุ
		4.2 วัยเรียน/วัยรุ่น ควรเสริมสร้างเจตคติในการพึ่งพาตนเอง และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (human skill) ซึ่งเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่จำเป็นต่อการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมถึงเพิ่มสวัสดิการและหน่วยงานในการดูแลช่วยเหลือและติดตามเด็กกลุ่มเสี่ยง/เด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา การดูแลทางด้านจิตใจ การเพิ่มการเข้าถึงบริการที่ปรึกษาด้านสุขภาพจิตครอบครัวตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย รวมทั้งการจัดสวัสดิการสำหรับกลุ่ม NEETs 4.3 วัยแรงงาน ควรเพิ่มเติมมาตรการด้านสวัสดิการสำหรับแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามให้ชัดเจน เพื่อพัฒนาคนกลุ่มดังกล่าวให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย 4.4 วัยสูงอายุและผู้พิการ มุ่งเน้นการสร้างผลิตภาพ (productivity) โดยเฉพาะกลุ่มที่ยังมีศักยภาพในการทำงาน รวมถึงการเสริมสร้างให้คนในสังคมมีทัศนคติเชิงบวกต่อผู้สูงอายุ/ผู้พิการ โดยไม่มองเป็นภาระของสังคม การสนับสนุนการเดินทางที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต (เช่น การเดินทางไปโรงพยาบาล เป็นต้น)	
6.1	รายได้ประชาชาติของประเทศไทย พ.ศ. 2565 แบบปริมาณลูกโซ่ (National Income of Thailand 2022, chain volume measures: CVMs)	ที่ประชุมรับทราบ	

หมายเหตุ : วาระที่ 5 เป็นเรื่องเพื่อพิจารณา
วาระที่ 6 เป็นเรื่องเพื่อทราบ